

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. február 20.
(OR. en)

6631/23

COAFR 77
COPS 90
DEVGEN 37
COHOM 53
COHAFA 20
RELEX 244
CFSP/PESC 300
CSDP/PSDC 143

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	A Nagy-tavak régióra vonatkozó megújult uniós stratégia: az instabilitás kiváltó okai közös lehetőségekké való átalakításának támogatása – A Tanács következtetései (2023. február 20.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a Nagy-tavak régióra vonatkozó megújult uniós stratégiáról szóló, a Tanács 2023. február 20-i, 3932. ülésén jóváhagyott tanácsi következtetéseket.

A Nagy-tavak régióra vonatkozó megújult uniós stratégia: az instabilitás kiváltó okai közös lehetőségekké való átalakításának támogatása

A Tanács következtetései

Bevezetés

1. A Nagy-tavak stratégiaiilag fontos régió, amely szorosan kapcsolódik a kontinens többi részéhez. E dinamikus, reziliens társadalmaknak otthont adó régióban benne rejlik az a képesség, hogy az egész kontinens fejlődésének motorjává váljon.
2. A régiónak erős és régóta fennálló emberi, politikai és gazdasági kapcsolatai vannak az Európai Unióval (EU). Az EU – tagállamaival együtt – teljes mértékben elkötelezett amellett, hogy elmélyítse stratégiai kapcsolatát és egyenlő partnerségét a Nagy-tavak régióval a demokráciának, az emberi jogoknak, a békének és a biztonságnak, a jogállamiságnak, a nemek közötti egyenlőségnek, a szegénység felszámolásának és a fenntartható fejlődésnek a támogatása érdekében.
3. Az elmúlt évtizedekben a konfliktusok, az erőszak és a feszültségek folyamatos ciklusa aláásta a régió lakosságának tehetségét, kreativitását és vállalkozói készségét, továbbá megakadályozta a régiót abban, hogy kiaknázza a biológiai sokféleség, a trópusi erdők, a víz és a mezőgazdasági javak, valamint a nyersanyagkészletek terén meglévő hatalmas lehetőségeit. Különösen a KDK keleti részén zajló fegyveres konfliktus fokozódása, a politikai instabilitás és a régióban tapasztalható ciklikus kétoldalú feszültségek tanúsítják az emberélet-vesztésben jelentkező árat, amelyet továbbra is meg kell fizetni, ha nem sikerül tartós és átfogó békét elérni. A folyamatos instabilitás a világ egyik legsúlyosabb és leghosszabb humanitárius válságát idézte elő, és kiteszi a régiót annak a kockázatnak, hogy a belföldi és nemzetközi terrorizmus, valamint a transznacionális bűnözői hálózatok bázisává válik.

4. A bizonytalanság és az instabilitás kiváltó okai és mozgatórugói összetettek, többretegűek és összekapcsolódnak egymással, továbbá magukban foglalják a rossz kormányzást és a korrupciót, az inkluzív intézmények hiányát, a meggyökereződött büntetlenséget és a hatalommal való visszaélést, valamint a földhöz és az egyéb természeti erőforrásokhoz való hozzájutásért és azok ellenőrzéséért folytatott erőszakos versengést. Ezen túlmenően a fegyveres csoportok elterjedése, azoknak a külföldi, regionális és hazai szereplők által eszközként való felhasználása, a szomszédos államok területén való beavatkozás, a fegyverekhez való könnyű hozzáférés, a dezinformáció, a manipulatív kommunikáció és a gyűlöletbeszéd által táplált etnikai feszültségek, a súlyos és szisztematikus emberi jogi jogsértések és visszaélések, a nemzetközi humanitárius jog megsértésének esetei, a szexuális és nemi alapú erőszak, a kollektív trauma, a demográfiai nyomás, a szegénység, az éhezés és az élelmiszer-ellátás bizonytalansága, a hosszú távú kényszerű lakóhelyelhagyás és a személyek irreguláris mozgásai, az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás mind-mind hozzájárultak a tartós konfliktusokhoz.
5. E kiváltó okok sikeres kezelése érdekében a régió országainak – elsősorban Burundinak, a Kongói Demokratikus Köztársaságnak (KDK), Ruandának és Ugandának – a szerep- és felelősségvállalása alapvető fontosságú a szükséges reformoknak a szomszédaikkal, valamint a regionális és nemzetközi partnerekkel szoros együttműködésben történő végrehajtásához. A regionális szerepvállalásnak prioritásként kell kezelnie az országok béke iránti elkötelezettségét, tiszteletben kell tartania a régió valamennyi országának szuverenitását és területi integritását, valamint elő kell mozdítania a kölcsönös bizalom és partnerség légkörét. A tágabb régió által elindított diplomáciai kezdeményezések, így például a KDK és a régió békéje és biztonsága érdekében folytatandó együttműködésről szóló keretmegállapodás (PSCF), valamint a közelmúltban a luandai és nairobi folyamatok kulcsfontosságúak a hosszú távú, fenntartható béke és biztonság megvalósításához.

A megújított uniós stratégiai szerepvállalás szükségessége

6. Az EU mindig is arra törekedett, hogy pozitív és kézzelfogható hatással bírjon a régióban. Számos diplomáciai, politikai, biztonsági, fejlesztési és humanitárius tevékenység révén jelentős beruházásokat hajtott végre a békébe, a stabilitásba és a fejlődésbe a Nagy-tavak régióban. Ezen ambíció megújítása és megerősítése érdekében az EU figyelembe kívánja venni a levont tanulságokat.

7. Mivel a Nagy-tavak régió országainak biztonsága, stabilitása és jóléte továbbra is stratégiai prioritást jelent az EU számára, jelenleg sürgetően szükséges és lehetőség van arra, hogy az EU hatékonyabban működjön együtt magával a régióval rövid, közép- és hosszú távon. Az új stratégia regionális integrált megközelítésen alapul, és az afrikai Nagy-tavak régiójáról szóló, korábbi uniós stratégiai keretre (2013) épül, ugyanakkor cselekvésorientáltabb. Egyes olyan ágazatokra összpontosít, amelyekben az EU-nak valóban közös az érdeke a régióval, és amelyekben hozzáadott értéket teremthet. Célja továbbá a magánszektor és a civil társadalom jobb bevonása. A stratégia a 2022. februári Európai Unió–Afrikai Unió csúcstalálkozón elfogadott, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó közös jövőképre épül, teljes mértékben igazodik „A béke megszilárdítására, a konfliktusok megelőzésére és a konfliktusok megoldására irányuló ENSZ-stratégia a Nagy-tavak régióban” című, 2020. évi stratégiához, valamint összhangban van a PSCF-fel.

Vezérelvek

8. Az EU megújított stratégiai szerepvállalása a tiszteleten, az egyenlő partnerségen, a közös érdekeken, a helyi felelősségvállaláson és a kölcsönös elszámoltathatóságon alapul.
9. Az EU meg fogja védeni és elő fogja mozdítani a hatékony multilateralizmust és a szabályokon alapuló nemzetközi rendet, amelynek sarokkövét az ENSZ képezi. Ez a stratégia összhangban van az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjével, és demonstrálja az EU-nak a fenntartható fejlődési célok teljes körű megvalósítását célzó munka iránti elkötelezettségét.
10. Az EU továbbá elő fogja mozdítani az államok területi integritásának, szuverenitásának, függetlenségének és egyenlőségének tiszteletben tartását. Valamennyi uniós intézkedés középpontjában továbbra is a demokrácia, a jó kormányzás, a jogállamiság, az emberi jogok és a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartása áll majd. Konkrétabban, az EU elő fogja mozdítani a szabad és tisztességes választásokat és az átmeneti igazságszolgáltatást, valamint a büntetlenség és a korrupció elleni küzdelmet. Törekedni fog továbbá az etnikai és egyéb csoportokon alapuló megkülönböztetés, az idegengyűlölet és a kapcsolódó intolerancia elleni küzdelemre is.

11. Az EU – nemzetközi kötelezettségvállalásaival összhangban – továbbra is elő fogja mozdítani a nemek közötti egyenlőséget, valamint a nők és lányok emberi jogainak maradéktalan érvényesítését, többek között azáltal, hogy a régióra irányuló szerepvállalásai során mindvégig általánosan érvényesíti majd a nemek közötti egyenlőséget. Fokozni fogja a szexuális és nemi alapú erőszak elleni küzdelemre irányuló tevékenységét. Az EU emellett fenn fogja tartani a gyermekek jogainak teljes körű tiszteletben tartása iránti szilárd elkötelezettségét, fokozni fogja a gyermekek ellen elkövetett jogsértések megszüntetésére és megelőzésére irányuló erőfeszítéseket, hozzá fog járulni az erőszakspirál megtöréséhez, valamint a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatával foglalkozó program végrehajtásához, az alkalmazandó uniós iránymutatásokkal és az ENSZ Biztonsági Tanácsának vonatkozó határozataival összhangban.
12. Az EU továbbra is elő fogja mozdítani az inkluzivitást, valamint a civil társadalom, a nők, a fiatalok, a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek és a társadalom periferiájára szorult közösségek társadalmi szerepvállalását. Az EU hozzá fog járulni az állami struktúrák és a demokratikus intézmények megerősítéséhez, amelyek – a polgárok szerepvállalásának elősegítésével, valamint a civil társadalom és a magánszektor bevonásával együtt – hozzájárulnak a békés társadalmakhoz és a régió stabilitásához.
13. Az EU tovább fogja erősíteni a konfliktusokkal és válságokkal kapcsolatos integrált megközelítést, és a hármas összekapcsolás révén meg fogja erősíteni a kapcsolatot a humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztési együttműködés és a béke között. Meg kell erősíteni a konfliktusérzékeny megközelítést annak biztosítása érdekében, hogy az uniós erőfeszítések ne okozzanak sérelmet, és hogy rendszeresen értékeljék őket az általuk esetlegesen kifejtett másodlagos hatások tekintetében.

Fő uniós célkitűzések és prioritások

14. Az EU-nak átfogó célkitűzése és prioritása, hogy segítsen véget vetni a fegyveres konfliktusoknak, továbbá elősegítse a békét, a demokráciát és a fenntartható fejlődést a Nagy-tavak régióban azáltal, hogy hozzájárul a bizonytalanság és az instabilitás fő kiváltó okainak közös lehetőségekké való átalakításához, valamint a régióban rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázásához.
15. Először is, az EU számára kulcsfontosságú prioritást jelent a hosszú távú béke, biztonság, stabilitás és az emberi jogok tiszteletben tartásának biztosítása a KDK keleti részén és a régióban, összhangban az integrált megközelítéssel.

16. Másodszer, az EU támogatni fogja a régiót egy afrikai vezetésű, fenntartható, méltányos, az emberi jogokon alapuló és környezetkímélő erőforrás-gazdálkodási modell kidolgozásában, amely alapvető pillérét képezi saját stabilitásának és fejlődésének.
17. Az EU célja továbbá az erősebb regionális integráció előmozdítása, többek között a régiók közötti és a régiókon belüli kereskedelem vonatkozásában, hozzájárulva a helyi közösségek gazdasági életének javításához. Ez stabilizációs tényezővé és a jövőbeli jólét motorjává válhat a régió és az egész kontinens számára.

A feszültségektől a bizalomig, a biztonságig és a stabilitásig

18. Haladéktalanul foglalkozni kell a külföldi és a helyi fegyveres csoportok folyamatos jelenlétével és tevékenységeivel (különösen a KDK keleti részén), amelyek pusztító hatást gyakorolnak a polgári lakosságra, és hátrányosan érintették a régió országai közötti kétoldalú kapcsolatokat.
19. Csak a régió országai közötti – szükség esetén az egyes országok nemzeti megbékélési erőfeszítései által alátámasztott – hiteles és inkluzív párbeszéd állíthatja helyre és erősítheti meg a kölcsönös bizalmat. Ez a fenntartható béke, biztonság és stabilitás első építőeleme. Az EU készen áll arra, hogy fokozza szerepvállalását a közvetítésben, a közvetítést támogató tevékenységekben és a párbeszédben, hogy megőrizze és helyreállítsa a békét minden szakaszban és minden szinten, a hatóságok, a konfliktusokban részt vevő felek, a helyi közösségek, a civil társadalom és a magánszektor között. Készen áll arra, hogy – amikor és amennyiben az érintett felek kérik – közvetítőként járjon el.
20. Az EU határozottan elítéli a KDK-ban működő valamennyi fegyveres csoport – köztük a Március 23. Mozgalom (March 23 Movement, M23), a Kongói Fejlesztési Szövetség (Coopérative pour le développement du Congo, CODECO), a Szövetséges Demokratikus Erők (Allied Democratic Forces, ADF), a Ruandai Demokratikus Felszabadító Erők (Forces démocratiques de libération du Rwanda, FDLR), az Ellenállás egy Jogállamért (Résistance pour un État de droit, RED-Tabara) és a Mai-Mai csoportok – által elkövetett támadásokat, és sürgeti a fegyveres csoportokat, hogy haladéktalanul szüntessék be az ellenségeskedést, utána pedig hajtsanak végre ellenőrizhető tűzszünetet, vonuljanak ki az ellenőrzésük alatt álló valamennyi területről, és hajtsanak végre leszerelést.

21. Az EU határozottan sürgeti a régió valamennyi államát és a nemzetközi szereplőket, hogy teljes mértékben tartsák tiszteletben a szuverenitást és a területi integritást, valamint tartózkodjanak a KDK keleti részén és szerte a régióban tevékenykedő fegyveres csoportokkal – többek között az államhatárokon túli jogellenes befolyásgyakorlás, a megbízásból erőszakot elkövető szereplőkkel való együttműködés, valamint a természeti erőforrások tiltott kereskedelmét célzó illegális hálózatok használata révén – való együttműködéstől és azok támogatásától. Ezzel összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy a fegyveres csoportok bármilyen támogatása, az idegen területen folytatott, kényszerű katonai tevékenység, illetve az ENSZ fegyverembargójának és szankciórendszereinek megsértése közvetlenül sérti az alkalmazandó nemzetközi jogot és a régió országai által tett számos kötelezettségvállalást. A régió államainak minden szükséges intézkedést meg kell tenniük a területükön lévő polgári lakosság védelme, valamint a gyűlöletbeszéd, az idegengyűlölet és az erőszakra való felbujtás elleni küzdelem érdekében. Az erőszakra való felbujtásért felelős személyeket bíróság elé kell állítani.
22. Az EU elismerését fejezi ki amiatt, hogy az ENSZ jelentős szerepet tölt be a régió stabilizációjának támogatásában. Az EU különösen hangsúlyozza az ENSZ kongói demokratikus köztársasági stabilizációs missziójának (MONUSCO) kritikus jelentőségét a KDK keleti részén a polgári lakosság védelme szempontjából. Az EU a misszió megbízatásának időtartama alatt támogatja a MONUSCO-t, továbbá határozottan elítéli az ENSZ személyi állománya ellen megnyilvánuló bármely erőszakot és az arra való bármely felbujtást.
23. Az EU üdvözli az olyan regionális erőfeszítéseket, mint a nairobi és a luandai folyamat, amelyeket továbbra is támogatni fog, és nyugtázza a Kelet-afrikai Közösség regionális erőinek telepítését. Az EU segíteni fogja a meglévő regionális eszközöket, így például a kiterjesztett közös ellenőrzési mechanizmust (EJVM), és kész támogatni egyéb kezdeményezéseket, például a PSCF regionális felügyeleti mechanizmusát, valamint az uniós tagállamok és a hasonlóan gondolkodó partnerek kiegészítő közvetítési és facilitációs erőfeszítéseit.

24. A nemzeti felelősségvállalás kulcsfontosságú elemét képezi a biztonsági ágazat reformjának. Az EU készen áll arra, hogy célzott és rendszeres ágazati párbeszédnek révén támogassa ezt a folyamatot. Az EU adott esetben továbbra is támogatni fogja a biztonsági ágazat reformját a régióban, beleértve a nemzeti biztonsági erők kapacitásépítési erőfeszítéseit is, ami kritikus fontosságú feltétele a regionális szintű stabilizációs erőfeszítések sikerének. Az EU mérlegelni fogja a biztonság teljes spektrumán belüli segítségnyújtást, beleértve a katonai, a rendőri és a hírszerző ügynökségeket, a minisztériumokat, a parlamentet, a civil társadalmi szervezeteket, valamint a bírói és ügyészi szerveket. Ezzel összefüggésben az EU támogatni fogja továbbá a katonaság és a bűnüldöző hatóságok felügyeletét, a hatékony és tisztességes igazságszolgáltatást, az emberi jogok védelmét, valamint a büntetlenség kultúrájának felszámolásához vezető bármely kezdeményezést, ideértve az átmeneti igazságszolgáltatási mechanizmusokat is.
25. A fegyveres csoportok tagjainak sikeres lefegyverzése, leszerelése és reintegrációja (DDR), valamint a külföldi fegyveres csoportok hazatelepítése a múltból levont tanulságok alapján döntő fontosságú lesz a régióban a tartós béke és a bizalom megújítása szempontjából. Az EU a hasonlóan gondolkodó nemzetközi partnerekkel együtt meg fogja vizsgálni, hogy miként lehetne megerősíteni e folyamat támogatását. A hármas összekapcsoláson alapuló megközelítés révén az EU a korábbi harcosok visszailleszkedésére és a közösségek helyreállítására fog összpontosítani, többek között a közösségek közötti párbeszéd és megbékélés, valamint a traumák kezelése révén, továbbá hozzá fog járulni a fenntartható társadalmi-gazdasági fejlődéshez és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciához az érintett befogadó közösségekben. Különös figyelmet fog fordítani a korábban fegyveres csoportok tevékenységei által érintett nők és gyermekek szükségleteire.
26. Az EU elő fogja segíteni a szárazföldi és a tavi határok ellenőrzése, védelme és igazgatása terén történő megerősített együttműködést, többek között a vámügyi és a biztonsági együttműködést, amelyek kulcsfontosságúak a feszültségek enyhítéséhez és a hosszú távú fejlődés alapjainak megteremtéséhez. Az EU elő fogja mozdítani a fokozott igazságügyi és biztonsági együttműködést, többek között a kiberbiztonság, a fegyverek és a természeti erőforrások tiltott kereskedelme elleni küzdelem, az erőszakos szélsőségeség megelőzése, valamint a pénzmosás, a fegyveres csoportok finanszírozása és a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén.

27. A Nagy-tavak régióban jelentős kihívást jelentenek a nagy és egyre növekvő létszámú menekültcsoportok, valamint a belső menekültek nagy száma. Az EU az UNHCR-rel és más releváns szervezetekkel szoros együttműködésben támogatni fogja a régió országait a belső menekültek, a menedékkérők és a menekültek szükségleteinek fedezésében, különös figyelmet fordítva a nőkre, a gyermekekre, az idősekre és a fogyatékkal élő személyekre. A korábbi migrációs mozgásokból fakadó, határokon átnyúló feszültségek és konfliktusok rendezése céljából támogatni kell továbbá a menekültekkel kapcsolatos kérdések kezelésére irányuló politikai megoldásokat.
28. A nőkkel, a békével és a biztonsággal kapcsolatos ENSZ-menetrenddel és uniós cselekvési tervvel összhangban az EU különös figyelmet fog fordítani a nemek közötti egyenlőségre, valamint a nők és a lányok vezető szerepére, mindenekelőtt a békeépítés és -fenntartás, a jobb kormányzás és a fenntartható fejlődés előmozdítása során. Az EU támogatni fogja a nők és a fiatalok társadalmi szerepének megerősítését, a képviselőiket, valamint a teljes körű, egyenlő, hatékony és érdemi részvételüket, tiszteletben tartva sokszínűségüket. Erőteljesebben fel fog lépni a háborús fegyverként is alkalmazott, különösen a nők és a lányok ellen irányuló szexuális és nemi alapú erőszak megelőzése, valamint az ellene való küzdelem érdekében.
29. Az EU továbbra is elkötelezett marad valamennyi emberi jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, továbbá a Pekingi Cselekvési Platformnak és a nemzetközi népesedési és fejlesztési konferencia cselekvési programjának, valamint az ezek felülvizsgálati konferenciáin született eredményeknek a teljes körű és tényleges végrehajtása mellett, és ezzel összefüggésben a jövőben is kiáll a szexuális és reprodukív egészség és jogok érvényesítése mellett. Mindezek fényében az EU újólag megerősíti, hogy elkötelezett azon, minden embert megillető jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, hogy saját szexualitása, illetve szexuális és reprodukív egészsége felett teljes mértékben maga rendelkezzen, továbbá arra vonatkozóan szabad és felelősségteljes döntéseket hozzon, hátrányos megkülönböztetéstől, kényszersztól és erőszaktól mentesen. Az EU kiemeli továbbá, hogy egyetemes hozzáférést kell biztosítani a szexuális és reprodukív egészséggel kapcsolatos színvonalas, megfizethető és átfogó tájékoztatáshoz, oktatáshoz – ezen belül is az átfogó szexuális neveléshez – és egészségügyi szolgáltatásokhoz.

Az illegális kereskedelemről a legális kereskedelemig és a fenntartható fejlődésig

30. Az európai zöld megállapodással összhangban – méltányos, nyitott és szabályokon alapuló kereskedelmi és beruházási program kialakítására és végrehajtására törekedve – az EU együtt fog működni a regionális tárgyalópartnerekkel. Az EU készen áll arra, hogy hozzájáruljon a természeti erőforrások értékláncainak kezelését és fenntartható irányítását célzó, régió belüli mechanizmusok kialakításához, aktívan ösztönözve az illegális kereskedelemről a törvényes kereskedelmen alapú gazdaságra való áttérést.
31. Az EU kiemelt hangsúlyt fog helyezni az erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásra. Ez magában foglalja majd a konfliktusövezetből származó ásványokat – így például az ónt, a tantált, a volfrámot és az aranyat –, valamint a kritikus fontosságú nyersanyagokat – így például a kobaltot és a lítiumot –, amelyek fontosak a fenntartható helyi értékláncok kialakítása és a globális energetikai átmenet tekintetében. Az EU – többek között kölcsönösen előnyös partnerségek révén – továbbra is támogatni fogja a fenntartható helyi ásványok kitermelését, feldolgozását és kereskedelmét, valamint a helyi és a nemzetközi értékláncok fejlesztését, összhangban a hatályos uniós jogszabályokkal, nemzetközi normákkal és regionális – így például a Nagy-tavak Régió Nemzetközi Értekezlete által kidolgozott – tanúsítási mechanizmusokkal. Ez hozzá fog járulni a helyi hozzáadott érték növeléséhez, maximalizálva a természeti erőforrások kiaknázásából származó előnyöket a helyi lakosság számára. Különös figyelmet kell fordítani a munkavállalói jogokra, különösen a bányászok munkakörülményeire.
32. Az EU készen áll arra, hogy növelje a régió országainak és az összes érdekelt félnek nyújtott támogatását, továbbá hogy fokozza a közös környezeti erőforrásokkal való gazdálkodásra irányuló együttműködést a határokon átnyúló erdők és ökoszisztémák, valamint a vadon élő állat- és növényfajok védelme és a velük való gazdálkodás, a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás, a klímasemleges energiatermelés és -elosztás, az ökoturizmus, továbbá a fenntartható és erdőirtásmentes mezőgazdasági értékláncok területén.

33. Az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás már most is jelentős hatást gyakorol a régióra. Emellett a kockázatok tekintetében multiplikátorhatást idéznek elő, felerősítve a már fennálló sebezhetőségeket, súlyosbítva a konfliktusokat, valamint fokozva a lakóhelyelhagyást és a szűkös természeti erőforrásokért – különösen a földért és a vízért – folytatott versenyt. Az EU az éghajlatváltozással és a biztonsággal kapcsolatos integrált megközelítésre vonatkozó uniós koncepcióval összhangban továbbra is támogatni fogja a biológiai sokféleség, az ökoszisztémák és a természeti erőforrások védelmét, valamint az éghajlatváltozás által a helyi lakosságra gyakorolt, egyre erőteljesebb hatás enyhítését és az ahhoz való alkalmazkodást. Az EU támogatni fogja továbbá a Párizsi Megállapodás szerinti ambiciózus, nemzetileg meghatározott hozzájárulásokat. Különös figyelmet kell fordítani arra, hogy fennmaradjon a régió erdőinek szénelnyelőként betöltött kulcsszerepe. Ezenkívül az EU a jövőben is elő fogja mozdítani a tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való jogot.
34. Diplomáciai tevékenységének keretében az EU ki fogja emelni a zöld és digitális átállással – különösen a beruházások, a munkahelyteremtés, valamint a magánszektor és az üzleti környezet megerősítése tekintetében – a gazdasági fejlődés, továbbá a humán fejlődés – így például a szociális alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint az oktatás és a szakképzés javítása – terén megjelenő lehetőségeket.

A versengéstől az együttműködésig és az integrációig

35. A 2022. februári EU–AU-csúcstalálkozót követő intézkedésként az EU a régió országaival együttműködve végre fogja hajtani a Global Gateway beruházási csomagot. A Global Gateway az „Európa együtt” kezdeményezések és együttműködési eszközök révén nagyszabású fenntartható beruházásokat fog támogatni, a nemzeti prioritások figyelembevételével.
36. Az EU mindenekelőtt készen áll arra, hogy ösztönözze a regionális integrációt, és előmozdítsa a transzformatív beruházásokat. Az EU a határokon átnyúló kereskedelmi és gazdasági együttműködésre fog összpontosítani, támogatva a gazdasági integrációt és az új stratégiai közlekedési folyosókat annak érdekében, hogy jobb összeköttetés alakuljon ki a régió négy országa között, valamint e négy ország és regionális szomszédai és a világ többi része között. Ezek a nemzetközi folyosók összekötik majd a régiót az atlanti-óceáni és az indiai-óceáni kikötőkkel.

37. Ezenkívül az EU támogatni fogja az energiatermeléssel és -kereskedelemmel kapcsolatos, többek között a különböző országok villamosenergia-hálózatai közötti összeköttetések révén megvalósuló együttműködés fejlesztésére irányuló beruházásokat, valamint a megújulóenergia-ellátás és az energiahatékonyság növelését célzó törekvéseket.
38. Az EU támogatni és segíteni fogja többek között a Kelet-afrikai Közösség (EAC), a Dél-afrikai Fejlesztési Közösség (SADC) és a Közép-afrikai Államok Gazdasági Közössége (ECCAS), valamint az Afrikai Kontinentális Szabadkereskedelmi Térség (AfCFTA) kereskedelmi megállapodásainak a végrehajtását, amelyek lehetőséget kínálnak a regionális kereskedelem jobb irányítására. Az EU törekedni fog arra, hogy – például a régió országai számára elérhető gazdasági partnerségi megállapodások révén – fokozza a régióval folytatott saját kereskedelmi és beruházási együttműködését.
39. Az EU tovább fogja erősíteni a katasztrófákra és a világjárványokra való felkészültséget, azok megelőzését és az azokra való reagálást, valamint hatékonyabban fogja kezelni a régiószerte sokakat érintő népegészségügyi szükséghelyzeteket, többek között az egészségügyi rendszerek megerősítésébe való beruházás és az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása révén.

Partnerek

40. A koncentrikus földrajzi körökön alapuló megközelítést követve a régió előtt álló kihívások tekintetében az EU aktív együttműködésre fog törekedni a következőkkel: KDK, Burundi, Ruanda és Uganda; a Nagy-tavak régióban sajátos politikai, diplomáciai, biztonsági és/vagy gazdasági érdekekkel rendelkező, a tágabb régióban lévő országok, többek között, de nem kizárólag a KDK békéje és biztonsága érdekében folytatandó együttműködésről szóló keretmegállapodás aláírói; továbbá a kulcsfontosságú regionális szervezetek és fórumok, nevezetesen az AU, az EAC, az ECCAS, az SADC, a Nagy-tavak Régió Nemzetközi Értekezlete, a Nagy-tavak Régió Országainak Gazdasági Közössége, valamint a Kelet- és Dél-afrikai Közös Piac (COMESA).

41. Az EU a további szinergiák elősegítését célzó integrált megközelítéssel összhangban továbbra is együtt fog működni az Egyesült Nemzetek Szervezetével – különösen az ENSZ főtitkáranak a Nagy-tavak régiójáért felelős különmegbízottjával és a MONUSCO-val –, a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel, valamint más, hasonlóan gondolkodó nemzetközi partnerekkel.
42. Az EU ösztönözni fogja a közintézmények és a helyi szereplők – így például a kiskereskedők, valamint a helyhatóságok és a helyi közösségek – közötti, a régió kollektív érdekét szolgáló konkrét kérdésekben való kézzelfogható együttműködést.
43. Az EU továbbra is támogatni fogja a civil társadalomnak a politikai és a társadalmi-gazdasági szférában való aktív és érdemi szerepvállalását. Támogatni fogja a civil társadalmi szervezetek körében a regionális folyamatokat, előmozdítva a határokon átnyúló szerepvállalást és párbeszédet.
44. Az EU aktívabban együtt fog működni a magánszektorral, ami kulcsfontosságú a jogszerűen működő gazdasághoz, a helyi hozzáadott érték létrehozásához és tisztességes munkalehetőségek teremtéséhez, valamint az iparági szabványok javításához, biztosítva ezáltal a regionális és a globális értékláncokba való integrációt. Különös figyelmet kell fordítani az üzleti klíma javítására, valamint az emberi jogoknak a magánszektorban való fenntartására és előmozdítására.

A következő lépések: a stratégia végrehajtását célzó eszközök és szakpolitikák

45. Az EU a Nagy-tavak régióra vonatkozó stratégiában meghatározza az összes olyan régióbeli uniós szakpolitika és intézkedés keretét, amelyek lehetővé teszik a megerősített szerepvállalást, valamint konkrét és mérhető eredményeket hoznak.

46. Az EU fokozni fogja diplomáciai szerepvállalását a Nagy-tavak régióban és e régióval, továbbá készen áll arra, hogy megerősítse régióbeli jelenlétét, különösen a KDK keleti részén. A régióban működő uniós küldöttségek közötti, valamint a tagállami képviselőkkel való fokozott koordináció erősíteni fogja az EU diplomáciai lábnyomát. Az EU továbbra is rendszeres politikai párbeszédet fog folytatni a régió mindegyik országával. Készen áll továbbá arra, hogy regionális politikai párbeszédet kezdjen az elsődlegesen érintett négy országgal annak érdekében, hogy – a többi meglévő folyamattal teljeskörűen koordinálva – azonosítani lehessen a közös együttműködés lehetőségeit.
47. Fokozott diplomáciai szerepvállalása mellett az EU támogatni fogja a régió országai, valamint az uniós tagállamok és a hasonlóan gondolkodó partnerek által vezetett közvetítési és konfliktusmegoldási erőfeszítéseket.
48. Az EU a régió országaival közös értékekre építve törekedni fog arra, hogy megerősítse a régió országaival az emberi jogi és a nemzetközi humanitárius jogról folytatott párbeszédet. Az EU továbbra is aktív szerepet fog vállalni, és fel fog szólalni az emberi jogok és a nemzetközi humanitárius jog megsértése esetén. Az EU elő fogja mozdítani a többoldalú emberi jogi fórumokon – így például az ENSZ Emberi Jogi Tanácsában – folytatott további együttműködést is.
49. A KDK keleti részén kialakult humanitárius és védelmi válság nagyságrendjére reagálva az EU továbbra is humanitárius segítséget fog nyújtani a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő és a válság által leginkább sújtott lakosságnak, többek között a régióban tartózkodó nagyszámú belső és egyéb menekültnek, egyúttal tartós megoldások elősegítésére törekedve a lakosság ezen csoportjai számára.
50. Az EU újólal megerősíti: készen áll arra, hogy e stratégia végrehajtása érdekében mobilizálja adott esetben eszközei és szakpolitikái teljes skáláját, beleértve a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközt (Globális Európa) (NDICI – Globális Európa), az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Pluszt (EFFA+) és az Európai Békekeretet.
51. Az EU – többek között a Global Gateway, valamint a „Európa együtt” regionális kezdeményezések révén – ösztönözni és támogatni fogja a kétoldalú vagy a több országra kiterjedő transzformatív kezdeményezéseket és beruházásokat.

52. Az EU kétoldalú és regionális szinten egyaránt támogatni fogja a békét és a biztonságot, valamint a biztonsági ágazat reformjai keretében további intézkedéseket mérlegelhet a régióbeli országok biztonsági és védelmi erői kapacitásainak e célból történő megerősítése és támogatása érdekében.
53. Az EU továbbra is szorosan nyomon fogja követni és felül fogja vizsgálni korlátozó intézkedéseinek hatását, valamint külpolitikai célkitűzéseinek részeként – amikor és amennyiben szükséges – módosítani fogja azokat a béke, a biztonság, a demokrácia és az emberi jogok tiszteletben tartása érdekében. A korlátozó intézkedések a jövőben is arra irányuló eszközök maradnak, hogy kedvező változást idézzenek elő azon személyek és szervezetek magatartásában, akiket, illetve amelyeket felelősség terhel fegyveres konfliktusok fenntartásáért vagy kihasználásáért, a régióbeli országok destabilizálásáért, valamint emberi jogi jogsértésekért és visszaélésekért. E tekintetben a korlátozó intézkedések felhasználhatók a természeti erőforrásokkal jogellenesen kereskedő, valamint jogellenes kitermelésben, tiltott kereskedelemben és illegális pénzmozgásokban érintett bűnözői hálózatok képességeinek a csökkentésére.
54. Az EU fokozni fogja nyilvános kommunikációját azzal a céllal, hogy promotálja hozzájárulásait és szakpolitikáit, gyors ütemben reagálva a jelentős fejleményekre és a regionális folyamatokra, továbbá aktívan küzdve mind a régió belüli eredetű, mind a külső szereplőktől származó dezinformáció, manipulatív kommunikáció és gyűlöletbeszéd ellen.
55. Tudatában a régióval való magas szintű együttműködés szükségességének, valamint e stratégia végrehajtásának támogatása érdekében az EU törekedni fog a Nagy-tavak régiójáért felelős különleges uniós képviselő pozíciójának visszaállítására. A Tanács felkéri a főképviselet, hogy nyújtson be erre vonatkozó javaslatot.
56. A Tanács felkéri az Európai Külügyi Szolgálatot és a Bizottság szolgálatait, hogy gondoskodjanak arról, hogy az uniós fejlesztési együttműködés programozása és végrehajtása e stratégiával, valamint a legfrissebb fejleményekkel és a levont tanulságokkal összhangban kerüljön kiigazításra.
57. A Tanács rendszeresen meg fogja vizsgálni az e stratégia végrehajtása terén elért eredményeket, valamint felkéri a főképviselet és a Bizottságot, hogy terjesszenek elő konkrét módokat a stratégia megvalósítására, nyomon követésére és értékelésére vonatkozóan.

